

قانون هدفمندی از بودجه جدا است. بحث نظارتی آن جداگانه است و تخصیص آن نیز در دست سازمان برنامه و بودجه نیست، تفریق آن نیز کاملاً محرمانه است.

به تبصره ۱۴ در سال ۱۴۰۲، ۶۵۹ هزار میلیارد تومان تخصیص داده شده که ۵۳ درصد درآمدهای آن محقق شده و ۸۱ درصد هزینه‌های آن. پیش‌بینی کسری بودجه آن حدود ۱۵ درصد است یعنی ۱۰۳ هزار میلیارد تومان، که در مجموع با کسری حدود ۲۰ درصدی روبرو است و گزارش آن نیز مربوط به چهار ماه ابتدای سال ۱۴۰۲ است. باید مدیریت کرد تا وقتی به پایان سال رسیدیم اوضاع معیشتی به هم نریزد. این کل اطلاعات ما از نظام تقنینی در سال ۱۴۰۲ است که آن را نیز با ممارست در سایت‌های مختلف و پرداختن به آنها به دست آمده است.

به مردم خلاف واقع گفته شد

اما انتظار این است که در آستانه ورود به بودجه ۱۴۰۳، از بودجه سال ۱۴۰۱ اطلاعاتی داشته باشیم، اما کل اطلاعات مایک گزارش در ۱۳ شهریور سال ۱۴۰۲ است که رئیس دیوان محاسبات آن را برای هیئت رئیسه مجلس ارائه کرد. او در خلال سخنرانی‌های خود گفته که هدف تفریق بودجه سال ۱۴۰۱ این است که قابلیت بهره‌برداری برای تصمیم‌سازان و نهادهای تصمیم‌گیر را افزایش دهد و به دنبال مردمی‌سازی اقتصاد و اعتمادآفرینی مالی مبتنی بر افزایش سرمایه‌های اجتماعی هستند. حداقل در این سه مورد، در جست‌وجویی که من انجام دادم و پیگیری‌هایی که از سازمان دیوان محاسبات کردم تا به گزارش دسترسی پیدا کنم، می‌توانم بگویم که هر سه مورد به مردم خلاف واقع گفته شده است. در سایت قبلی که سازمان برنامه و بودجه داشت، در سال گذشته، ماهیانه گزارش‌های که هنوز تصویب نشده بود و همچنین گزارش‌های سالیانه نیز تا سال ۱۴۰۰ وجود داشت که دیگر به روز نشده است.

آقای دستغیب، رئیس سازمان دیوان محاسبات در مصاحبه‌ای گفتند که تعداد کل دستگاه‌هایی که حساب پس نداده‌اند از ۱۰۶ مورد در سال ۱۴۰۰ به ۳۵ دستگاه رسیده است. این در حالی است که هیچ‌گاه اعلام نشده آن ۱۰۶ دستگاه کدام دستگاه‌ها بوده‌اند و هیچ فهرستی به مردم ارائه نشده که اسامی آنها چیست. حال که می‌گویید به ۳۵ دستگاه رسیده، باید سامانه‌ای وجود داشته باشد تا گزارش‌ها و عملکردهای مالی این دستگاه‌ها را مردم ببینند. او در مورد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز گفته، در سال ۱۴۰۰، ۲۰۰ دستگاه پاس‌خگو نبوده‌اند که اکنون به ۴۲ دستگاه رسیده است. همچنین گفته در مورد بودجه سال ۱۴۰۱، ۶۳ درصد احکام، بودجه‌ای و ۳۷ درصد آن غیر بودجه‌ای هستند و از این احکام، ۶۸ حکم دائمی و ۳۱ حکم نیز به‌صورت یکساله هستند. ۵۴ بند در بودجه ۱۴۰۱ به دولت محول شده بود، اینکه گفته شود چه دستگاهی به‌طور خاص باید آن را انجام دهد، با عرض شرمندگی زیاد این تنها اطلاعاتی است که توانستم از بودجه سال ۱۴۰۱ به دست بیاورم و این در حالی است که من دوستانی در دیوان محاسبات دارم اما آنها نیز چیزی برای ارائه به من نداشتند و این یعنی یکی از نهادهایی که می‌تواند واقعا به ما در مسیر توسعه کمک کند هیچ کاری نمی‌کند و با اینکه به صورت عریض و طویل در دستگاه‌های اجرایی نماینده دارم اما حاصل فعالیت آنها هیچ است.

چرا یک نهاد بدون اعلام عملکردش نماد شفافیت شناخته می‌شود؟

نکته دیگر اینکه، وقتی وارد سایت سازمان دیوان محاسبات کشور می‌شوید، یک تپتر درشت می‌بینید که ضرب شفافیت سیاه پایداران در حوزه بودجه به شدت افزایش یافته است اما شاخص و گزارشی در این خصوص در سایت وجود ندارد. شاید این موضوع به ما برمی‌گردد که هیچ‌گاه از دیوان محاسبات نخواستیم اطلاعات و آمار بودجه‌ها را بر روی سایت خود قرار دهد و سطح خواسته‌های ما نیز کاهش پیدا کرده است تا اینکه کار به جایی برسد که رئیس دیوان محاسبات بدون اینکه هیچ رقمی بگوید یک نهاد را الگوی بسیار مناسب در شفافیت مالی برای باقی نهادها عنوان کند. به گواه سندی که برای بودجه سال ۱۴۰۰ ارائه شده، منابع عمومی دولت حدود ۸۰ درصد و مصارف نیز ۷۵ درصد تحقق یافته است. در این گزارش آمده، ۱۰۲ هزار میلیارد تومان در ۲۳ ردیف به دولت داده شده است که در «ایفای تعهدات طرح اشتغال‌زایی ۱۴۰۰» هزینه شده است و ۱۳۹۷ هزار میلیارد تومان، یعنی در سال ۱۴۰۰ تعهدات سه سال قبل را انجام داده‌اند اما اینکه آیا بررسی شده که در آنجا خرج شده یا نه، یا چقدر شغل ایجاد کرد، یا چه شغل‌هایی ایجاد شد، مشخص نیست. با اصلاح آن کجا مصوبه گرفته شد تا بودجه در آنجا هزینه شود؟ این همان موضوعی است که در ابتدا اشاره کردم که مجلس در موقعیت حقیض قرار دارد.

➤ **۷۵ هزار میلیارد تومان بدون هیچ سازوکاری توزیع شد**
سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۴۰۰، ۷۵ هزار میلیارد تومان یعنی بیش از اعتبارات مصوب بودجه بین دستگاه‌های اجرایی توزیع کرده است اما سازوکار آن مشخص نیست. بودجه در کشور ما و یا کشورهایی شبیه کشور ما صرفاً سندی برای تولید و توزیع رانت است و همچنین سندی است برای حرص خوردن آنهایی که با این ارقام آشنایی دارند.

بودجه ۱۴۰۰، در سال ۱۳۹۹ تصویب شده است و قرار بوده از فروردین سال بعد اجرایی شود، در اردیبهشت ۱۴۰۰، شورایی هماهنگی اقتصادی تشکیل شده و مصوب کرده اعتبار صندوق بازتسهنگی کشور و سازمان تامین اجتماعی و نیروهای مسلح افزایش یابد، یعنی رتبه‌مجلس که (با همه کاستی‌های خود) جلسه می‌گذارد و بودجه به تصویب می‌کند با یک مصوبه سران قوا پنبه می‌شود و ۴۶ هزار میلیارد تومان منابع به آن صندوق داده شده است و به آنها اجازه نیز داده شده ۳۰ هزار میلیارد تومان نیز اعتبارات

سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۴۰۰، ۷۵ هزار میلیارد تومان یعنی بیش از اعتبارات مصوب بودجه بین دستگاه‌های اجرایی توزیع کرده است اما سازوکار آن مشخص نیست.

بودجه در کشور ما و یا کشورهای شبیه کشور ما صرفاً سندی برای تولید و توزیع رانت است و همچنین سندی است برای حرص خوردن آنهایی که با این ارقام آشنایی دارند

را جابه‌جا کنند. همچنین پیش‌بینی کردند که ۶۲ شرکت دولتی زیان‌ده وجود خواهد داشت در حالی که ۱۴۰ شرکت زیان‌ده وجود داشته است. دولت به این نکته مثبت اشاره می‌کند که پیش‌بینی کرده بودند ۸ هزار میلیارد تومان جبران زیان شرکت‌هاست اما فقط ۵ هزار میلیارد تومان برای آنها صرف کرده است ولی به این نکته اشاره نمی‌کند که ۶۲ شرکت زیان‌ده پیش‌بینی شده اما به ۱۴۰ شرکت زیان‌ده رسیدند.

➤ بودجه ۵۶ شرکت صفر اعلام شده است

از مجموع ۳۸۸ شرکت دولتی، ۵۶ شرکت روی کاغذ کلاً صفر منظور شده و ۲۶۵ دستگاه اجرایی اصلاً صورت‌های مالی خود را به دیوان محاسبات ارائه نکردند که فهرست آنها موجود است و دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها، بنیاد شهید، سازمان انرژی اتمی، کمیته امداد، شورای تبلیغات اسلامی، حوزه و… هستند. این نهادها دیوان محاسبات کشور را در حدی ندانستند که بخواهند به آن گزارش بدهند. وقتی بنده می‌گویم این گزارش‌ها باید در زمان خود برسد، اگر ما امروز تفریق بودجه ۱۴۰۱ و هشت ماهه ۱۴۰۲ را داشتیم و همچنین نمایندگی داشتیم که می‌دانستند اگر به اینها رسیدگی نکنند در دور بعدی نخواهند آورد، امروز حداقل می‌توانستیم از این شرکت‌ها حساب‌کشی کنیم.

در تبصره یک نیز که موضوع سهم ملی از فروش نفت است، همه مسائل مربوط به صندوق توسعه ملی حالت محرمانه دارد و تفریق بودجه به آن پرداخته نمی‌شود. البته برخی از این محرمانگی مانند همان نگاه قدیمی که کسبرداری را ممنوع کرده بود، قابل درک است؛ مثل میزان عاقدت نفت اما فروش میعبات داخلی را که نمی‌توان هم‌اندست و یا میزان قیر که وزارت نفت در اختیار دولت قرار می‌دهد که محرمانه نیست، چون نه شامل تحریم است و نه هیچ چیز دیگر و در نهایت در کشور خودمان مصرف خواهد شد. تهارت نفت خام با بدهی دولت نیز در داخل به صورت محرمانه است که فهم آن برای من سخت است.

تبصره دو نیز درباره واگذاری‌ها است؛ ۱۹۲ شرکت مصوبه واگذاری در سال ۱۴۰۰ داشتند که از آنها فقط ۱۲ شرکت برای واگذاری عرضه شد و هیچ شرکتی نیز واگذار نشده است و این یعنی ۱۲ به هیچ. واقعیت این است که این بودجه ارزش حرص خوردن ندارد و قرار نیست کسی به آن عمل کند و به آن نظارتی داشته باشد. همچنین به‌رغم در دیون مستقیم، ۱۲۴ هزار میلیارد تومان تهارت مستقیم با بنیاد شهید، سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح و صندوق بازتسهنگی کل کشور، شده است. اگر بدهی به جایی وجود

یکشنبه ۱۰ دی ۱۴۰۲
سال دوم - شماره ۴۱۱
www.hammihanonline.ir

دار نمی‌توان آن را تهارت مستقیم کرد و باید در یک سازوکار رقابتی عرضه شود و بدهی‌ها را با آن تسویه کرد. همچنین در خصوص مالیات بر خانه‌های خالی، ۲ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی وصول داشته که در سال ۱۴۰۰ هیچ عملکردی نداشته است. همچنین در تبصره ۴ بانک‌ها ملزم شده‌اند به مشارکت و یا اعطای تسهیلات در پروژه‌های حمل‌ونقل، آب و فاضلاب، بزرگراهی و آزادراهی و صنایع بالادستی نفت و گاز، که در کمال تعجب این تبصره فاقد عملکرد است؛ یعنی هیچ تسهیلاتی برای بخش‌های زیربنایی کشور در اختیار بخش خصوصی دولتی قرار نگرفته است.

➤ گرفتار در چرخه تولید و توزیع رانت

در تبصره ۱۸، ۳۲ هزار میلیارد تومان به اشتغال‌آفرینی تخصیص داده شده و ۵۹ درصد آن یعنی ۱۸ هزار میلیارد تومان آن محقق شده است. من تحقیق کردم که این مبلغ در کجا صرف شده و به این نکته جالب رسیدم که دستگاه‌هایی که این بودجه را گرفتند آن را در برخی بانک‌های عامل سرمایه‌گذاری کردند و از محل آن سپرده‌گذاری وزارت جهادکشاورزی، ۵۰ میلیارد تومان سود دریافت کرده است. کل تسهیلاتی که برای اشتغال‌آفرینی داده شده، تنها ۳ هزار میلیارد تومان بوده است. این روند اتفاقاً باعث شده تا بانک‌ها خیلی از مراکز خصوصی را از چرخه خارج کنند و باعث بیکاری عده زیادی از مردم شده است و مصوبه‌ای که قرار بود اشتغال‌آفرین باشد، به عکس خود تبدیل شده است و در حقیقت منابع به خودشان اختصاص داده شده است. برای ساخت ۴۰۰ هزار واحد مسکونی در روستاها و محیط‌های فرسوده شهری، از مجموع ۳۶۰ هزار میلیارد تومان، حدود ۴ هزار میلیارد تومان آن پرداخت شده و ۱۸۱ هزار نفر متقاضی داشته که در نهایت ۶۸ هزار نفر وام گرفته‌اند. جالب آنکه جریمه‌ای برای بانک‌ها گذاشته شده که اگر تخصیص را انجام ندهند باید سپرده‌های قانونی خود نزد بانک مرکزی را افزایش دهند اما هیچ کدام آنها مورد بازخواست قرار نگرفتند و سپرده‌های قانونی آنها نیز افزایش پیدا نکرد. همچنین شرکت‌های دولتی باید یک درصد سود ویژه خود را صرف محرومیت‌زدایی کنند و از ۳۸۸ شرکتی که وجود دارد تنها ۳ شرکت آن هم به مبلغ دوونیم میلیارد تومان (به اندازه یک خانه ۳۰ متری در یک منطقه معمولی تهران) خرج محرومیت‌زدایی کردند. به عقیده من، واقعیت این است که قوانین و مقرراتی که در یک حالت متعالی تصویب کردیم و یک با تاریخ و گذر زمان طولانی به آن رسیدیم، به پایین‌ترین سطح خود رسیده و این خطرناک است و ما را درگیر چرخه مریدپروری مبتنی بر تولید و توزیع رانت کرده که البته قابل پیش‌بینی بود اما فکر نمی‌کردیم انقدر زود به آن برسیم.

رویداد

اعتراض پلافروشان

پلافروشان به ثبت اطلاعات سرمایه‌ای که چند نسل گشته است، معترض هستند. نادر بردافشان، رئیس اتحادیه پلا با تأکید بر اینکه فعالان این صنف مخالف شفاف‌سازی و پرداخت مالیات نیستند، به تسنیم گفت: در سامانه جامع تجارت الزام است که ملی خریدار طلا ثبت شود ولی در مؤبدان این الزام را برداشته‌اند؛ تعدد سامانه‌ها مشکل‌ساز است. او اظهار کرد: در سامانه جامع تجارت از ۲۴ مهر ۱۴۰۱ ثبت اطلاعات اجرایی شده بود ولی صنف طلا وقت گرفت تا فرایند آموزشی تکمیل شود؛ با این حال برخی از همکاران سوال و ابهاماتی داشتند که مورد اصلی ثبت سرمایه در این سامانه است؛ می‌گویند «چرا باید سرمایه‌ای که چند نسل گشته است و تعداد زیادی افراد در آن سهم دارند در سامانه ثبت شود؟»، مورد بعدی هم امنیت سامانه است، می‌گویند، وقتی طلا ثبت شود و هم‌زمان جنس بخواهد از شهری به شهری دیگر منتقل شود، با چه سامانه امنیتی از اطلاعات محافظت خواهد شد؟

سرنخ حملات سایبری

فعالیت انحصاری یک شرکت پرداخت الکترونیکی، از عوامل تکرار حمله سایبری به سامانه هوشمند سوخت و عقب‌ماندگی در استفاده از فناوری‌های نوین در جایگاه‌ها است. به گزارش ایلنا رضانا نواز، سخنگوی صف جایگاه‌داران سوخت کشور درباره جزئیات حمله سایبری به سامانه هوشمند سوخت گفت: چندین ماه قبل از اینکه در سال ۱۴۰۰ حمله سایبری رخ دهد، هشدارهای لازم را در این باره به مسئولان مرتبط داده بودیم. او با بیان اینکه همه داده‌های دریافتی از متخصصان و روند موجود در جایگاه‌های سوخت، نشان‌دهنده استهلاک و بی‌توجهی‌ها بود، ادامه داد: این مسائل امکان خطر را بیشتر می‌کرد، اما متأسفانه در آبان ۱۴۰۰ این اتفاق رخ داد؛ پس از آن هم صف جایگاه‌داران سوخت کشور، برای نوسازی و همچنین تغییر نظام توزیع هدفمند پاران سوخت اقداماتی انجام داد. نواز گفت: برای جذب سرمایه‌گذار در این حوزه فراخوانی صادر کردیم و ۶ بانک برای همکاری، اعلام آمادگی کردند.

واردات ۱۰/۵ میلیون موبایل

در ۹ ماهه سال جاری ۱۰ میلیون و ۵۴۵ هزار و ۵۲۸ دستگاه گوشی تلفن همراه به دو شیوه تجاری و مسافری وارد کشور شده است. به گزارش تسنیم، محمد رضوانی‌فر، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران افزود: ارزش این تعداد گوشی تلفن همراه ۲ میلیارد و ۳۲۷ میلیون و ۷۵۵ هزار دلار بوده است. رئیس کل گمرک ایران در خصوص واردات گوشی تلفن همراه به تفکیک تجاری و مسافری در ۹ ماهه امسال می‌افزاید: در این مدت ۱۰ میلیون و ۱۷۹ هزار و ۸۶۰ دستگاه به ارزش ۲ میلیارد و ۲۵ میلیون و ۲۶۲ هزار دلار به شیوه تجاری و ۳۶۵ هزار و ۶۶۸ دستگاه به ارزش ۲۱۲ میلیون و ۴۹۳ هزار دلار به شیوه مسافری وارد شد. شایان ذکر است، آمار واردات گوشی تلفن همراه در این مدت ذیل کدهای شماره ۸۵۱۷۱۲۱۰ و ۸۵۱۷۱۳۹۰ به شرح گوشی‌های تلفن همراه هوشمند و کدهای شماره ۸۵۱۷۱۲۲۰ و ۸۵۱۷۱۴۲۰ به شرح گوشی تلفن همراه با صفحه کلید غیرلمسی است.

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱